

Tarihi, Kültürü ve Doğal Güzellikleri ile Ayrıcalıklı Bir Liman Kasabamız KAŞ

Beyaz badanalı evler, Akdeniz'in maviliklerine irili ufaklı koylarla uzanmış Çukurbağ yarımadası ve yarımadanın ucundan neredeyse bir taş atımlık mesafedeki Meis adası... Biraz uzun ve yorucu bir yolculuk sonrasında Kaş'a ulaştığınızda sizi karşılayan eşsiz manzara bu!

Akdeniz'in bozulmamış beldelerinden biri olan Kaş, Antalya'dan Fethiye'ye uzanan sahil şeridindeki şirin bir liman kasabasıdır. Toros Dağlarının dik yamaçlarının denizle buluştuğu noktada; yarımadalar, adacıklar ve komşusu Meis Adası ile kuşatılmıştır. Tarihte 'Habesos' ve 'Antiphellos' isimleriyle anılmıştır. "Phellos" Grek dilinde "Taşlı Yer" anlamına gelmektedir. Ve gerçekten de bu isim Kaş'a çok uymaktadır. Kaş, tarihi eserleri dışında tam bir doğa cennetidir. Kaş'ın en önemli anıtı, Uzun Çarşı Caddesi'ndeki, halıcı dükkanlarının arasında karşımıza çıkan ve tek blokta oluşan Kral Lahdi'dir.

Antik kent, Roma Dönemi'nde önem

kazanmış ve Bizans Dönemi'nde Piskoposluk merkezi olmuştur. Bu dönemde Arap akınlarına uğramış, daha sonra Anadolu Selçuklu topraklarına katılarak Andifli adını almıştır. Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılmasını takiben Tekeoğulları Beyliği yönetimi ele geçirmiş ve Osmanlı Devleti ilçeyi Yıldırım Beyazıt zamanında topraklarına katmıştır. Karia ve Likya Bölgeleri arasındaki bağlantıyı sağlayan yolların kesişme noktasında bulunan Antiphellos, aynı zamanda bir ticaret limanıdır.

Kaş'ın tarihi açıdan çok büyük bir zenginliği var. Batık kent Kekova, antik çağın önemli merkezi Myra, Noel Baba'nın öldüğü yöre Demre ve Lykia'nın bir numaralı liman kenti Patara'yı ayrı birer destinasyon olarak düşünebiliriz. Likyalılar Antiphellos'a bugün bile ayakta durabilen yapıtlar bırakabilmişler. Bu yapıtlar içinde en göze çarpanları; antik tiyatro, Likya kaya mezarları, Kaş Anıtı, Grek tapınağı. Akropol olarak nitelenen yükseltinin Meis Adası'na bakan

yüzünde, günümüze ulaşabilmiş, işçiliği düzgün sur kalıntıları görünüyor. Şehrin batısında, Antiphellos'un Helenistik Dönem'e tarihlenen dört bin kişilik tiyatrosu ise oldukça sağlam durumda. Helenistik dönemin özelliklerini taşıyan tiyatro, Roma döneminde restore edilmiş. Grek tapınağı ise şu an Hastane Caddesi adını taşıyan yerde, Helenistik dönemin izini taşıyor. Büyük olasılıkla bir kumandanın anısına dikilmiş olan Kaş Anıtı'nın üzerinde Likya dilinde yazılmış bir kitabe var. Kaş Anıtı şu an Uzunçarşı olarak bilinen caddede. Helenistik tiyatro ise Kaş'ın batısında, Çukurbağ yarımadası yolu üzerinde, oldukça iyi korunmuş durumda. Tiyatronun kuzeydoğusunda da kentin nekropolü bulunuyor. Büyük bölümü kayadan oyularak meydana getirilmiş. Dorik nizamda bir mezar oldukça ilgi çekici. Giriş duvarına ise kadın figürleri işlenmiş.

Kaş'ın tarihsel kalıntıları arasında en dikkat çeken anıtlarından biri, Uzun Çarşı Caddesi üzerinde karşımıza çı-

kan ve M.Ö. 4. yüzyıla tarihlenen bir lahit. Kent içinde dolaşırken birçok kaya mezarı, lahitler ve "mausoleion" adı verilen mezar anıtları ile karşılaşmak mümkün.

Kaş'ın doğu ve kuzeyinde yer alan dağlarda ise kayalara oyulmuş mezarlara rastlıyorsunuz. Likya döneminde kalan bu mezarların kayalara oyulmuş yüzleri, dönemin ahşap mimarisini yansıtıyor. Kaş'a 45 kilometre uzaklıkta olan antik kent Xanthos (Kınık) 'a gününbirlik turlar düzenleniyor. Xanthos'un en önemli özelliği, Likyalılar'ın istilalara karşı direnen tek kenti olması. 19.yy'da İngiliz tarihçilerce ortaya çıkarılmış ve maalesef önemli kalıntılar British Museum'a kaçırılmış. Bugün kent merkezindeki Agora kalıntılarını gezmek mümkün.

Bir başka tarihi kent ise Simena. Burayı Kekova Adası ve Myra ile birarada düşünebilirsiniz. Kaldı ki, yöreye ulaşmanın tek yolu deniz. Simena'ya tekne turları düzenleniyor. Bir zamanlar daha çok denizcilerin ve balıkçıların konakladığı bir kent olan Simena, Likya ve Roma döneminin kalıntılarını saklıyor. Kayalara oyulmuş minik bir tiyatrosu var. Bu tiyatro Akdeniz'in en küçük antik tiyatrosu olarak kabul ediliyor. Simena bugün uzaktan bakıldığında oyuncak

evlere benzeyen yapılarıyla şirin bir balıkçı köyü görünümünde.

Kaş halkı geçimini yaz aylarında turizm amaçlı pansiyon, otel ve motel işletmeciliği yaparak sağlıyor. İlçe halkının çoğunun yayla köylerinde toprakları bulunuyor. Ova ve yaylalarda birçok önemli yaş sebze, meyve ve çiçek üretimi yapılıyor. Kış aylarında da üretim seralarda yapılıp, içeriye ve dışarıya pazarlanıyor. Yine yüksek ve dağlık yerlerdeki elma üretimi de önemli bir tarım girdisi sağlıyor. Aynı zamanda balıkçılık da önde gelen geçim kaynaklarından biri tabii. İlçenin nüfusu 2000 yılı genel nüfus sayımına göre 47.589.

Kaş; yaylalarıyla ünlü bir yöre. Gömbe Yaylası, Sütleğen Yaylası ve Bezirgan Yaylaları bitki örtüleri ve çevrelerini kaplayan yüksek dağlarla doyumsuz manzaralara sahip. Dağlarda çam, selvi, sedir, meşe gibi ağaçlar bulunuyor. Akdağ eteklerinde yazın yağbet gören piknik yerleri ve kır restoranları var. Gömbe'de son yıllarda alabalık üretiliyor, restoranlarda taze alabalık yiyebilirsiniz. Uçarsu ve Yeşilgöl ise soğuk pınarıyla tanınıyor. Yazın kavurucu sıcaktan uzakta, dinlendirici bir tatil geçirmek isteyenlerin beğenecekleri yerlerden.

Akdeniz'e doğru uzanmakta olan Çukurbağ Yarımadası üzerinde birçok modern otel konumlanmış durumda. Yarımada aynı zamanda güzel manzarasıyla 3km.'lik iyi bir yürüyüş parkuru oluşturuyor. Likya medeniyetinin önemli kentlerinden biri olan Kaş, dalış sporu (scuba-diving), maceracı 'kano turları' (sea kayaking), doğa yürüyüşleri (trekking ve hiking), yükseklerden turkuaz sulara süzülen 'yamaç paraşütü' (paragliding), Akdeniz'in engin maviliğinde yapılan 'Mavi Yolculuk' ve tekne turları yapma imkanları, damak tadınıza uygun deniz ürünleri, yöresel yemeklerden oluşan menüsü ve yüzlerce yıllık tarihi geçmişi ile düşsel bir mekandır.

Kaş, tarihi eserleri yanında tam bir doğa cennetidir. Büyük çakıl, Küçük çakıl ile Kalkan yolu üzerinde bulunan Akçagerme ve Kaputaş plajları, tertemiz sularında serinleyebileceğiniz yerlerden. Ayrıca, sadece denizden ve yürüyüş rotasından ulaşılabilen, antik Sebeda kentini ve Antiphellos'un ikinci limanı olan Limanağzı Plajı'nı da unutmamak gerekir. Doğayla tarihin bütünleştiği Kekova'ya (Simena) yine tekneyle gidilebildiği gibi, karadan çağız'a (Theimioussa) gidilip ardından motor

veya deniz kanosuyla (sea kayak), batık kent ve inci gibi işlenmiş koylar gezilebilir. Kaş'ın çevresinde yer alan mağaralardan Mavi Mağara, Aşırılı Adası Deniz Mağarası, Kekova Adası Deniz Mağarası, güvercinleri ile ünlü Güvercinlik Mağarası, tüsüz yarasa-ları ve ayazma kalıntısı ile Hıdrellez Mağarası dikkat çekicidir.

Kaş'ın yeryüzü şekillerindeki çeşitlilik yörede pek çok doğa sporunun gerçekleşmesine olanak tanıyor. Yamaç paraşütü, dağcılık, trekking, dalıçlık, mağaracılık en popüler aktiviteler. Yayla gezileri özellikle genç ziyaretçiler için ideal. Off-road güzergahlarda jeep safarileri de çok yaygın. Kaş'ın 18 km. ilerisindeki Mavi Mağara, 15 metre yüksekliğinde. Güneş ışıkları deniz dibinden yansıyarak mağaraya ulaşıyor ve içeride mavi bir ışık oluşuyor. Eskiden bu mağarada fok balıkları yaşarmış. Çok sayıda yaban güvercininin barındığı Güvercinlik Deniz Mağarası ise Kalkan yakınlarında. Kara mağaraları içinde en çok ziyaret edilenler; İnbaş Mağarası ve Bayındır Mağarası.

Doğa aktiviteleri merkezi olarak ilginin her geçen gün arttığı Kaş, Akdeniz'in en Önemli dalıç merkezi olma yolundadır. Değişken kıyı yapısı, antik batık ve amphoraları, modern

gemi ve uçak batıkları, resif, kanyon ve mağaralar ile fauna ve floranın zenginleştirdiği, yasak bölgelerin büyük bir bölümünün dalıça açıldığı, güçlü akıntıların olmadığı, berrak ve turkuaz deniziyle bu ilgiyi hak eder. Kaş, son yıllarda yasaklı bazı bölgelerin de dalıça açılması sonucunda 30'a yaklaşan farklı dalıç noktaları (batıklar, mağaralar, kanyonlar, resifler vb.) ile dalıçlar için cennet kabul edilmektedir. Kaşta dalıç yapabilmemiz için fiziksel bir engelinizin olmadığını gösteren sağlık raporu almanız yeterli.

Kaş hem Akdeniz hem de Ege'nin özelliklerini taşıdığından, dalıç için çok uygun bir bölge. Uzmanlar, denizin altının çok zengin olduğu görüşünde birleşiyor. Küçük adaların etrafı koruma altında; balık çiftliklerinin olmaması buradaki su kalitesini ve deniz yaşamını olumlu etkilemekte. Dünyanın her yerinden gelen dalıçlar 40 m.'ye varan sualtı görüş mesafesi ve su sıcaklığı ile muhteşem dalıç noktalarının keyfini çıkarırlar.

Son yılların ilgi çeken su sporlarından kano yapmak isteyenlere de heyecan verici seçenekler sunar bölge. Kaş'ın (Antiphellos-Sebeda) ve Kekova'nın (Theimioussa-Simena) tarih ve doğa güzellikleriyle süslü eşsiz koylarında

deniz kanosu (sea kayak), sakin akan suları ile Eşen ve Dalaman Çayları'nda da, nehir kanosu yapılmaktadır. Deniz kanosu ile Kaş'ın tarih yüklü koylarını gezebilir, haftalık turlara katılarak doğayla baş başa kalabileceğiniz kamplar yapabilirsiniz. Maceracı bu turla antik Kekovayı ve diğer koy-ları kano ile keşfedebilirsiniz.

Yürüyüş, dalıç ve deniz kanosu ile birlikte, Kaş'ın en çok rağbet gören doğa aktivitelerinden birisidir. Bölge, trekking ve antik kentler arası yürüyüşler gibi, doğa etkinlikleri için sayısız olanaklar sunmaktadır. Herkesin kolaylıkla göğüsleyebileceği patikalar ile süslü rotalarda, zengin maki toplulukları arasından geçerek, sedir ormanları ile kaplı yeşil tepeleri, kanyonları, vadileri ve su kaynaklarını izleyerek, yarı evcil keçilere, bazen de sempatik sincaplara selam ederek yürümek, mevsimine göre bitkileri, kuşları ve diğer hayvanları gözlemlemek, kuşkusuz tatilini hem deniz kenarında geçirip, hem de doğa ile iç içe yaşamak isteyenler için iyi bir seçenek oluşturmaktadır. Yaz sıcaklığının yakıcılığından kurtulmak isteyenlere yaylalarda gününbirlik ve konaklamalı geziler düzenlendiğini de hatırlatalım.

Akdeniz bölgesinin iklim özelliklerini sergileyen Kaş'ta yazlar sıcak ve ku-

rak geçer. Kış mevsimi ılımandır. Kaş, iklim koşulları ve yeryüzü şekilleri açısından yamaç paraşütü aktivitesi için de son derece elverişlidir. Paragliding meraklıları, deneyimli hocalar eşliğinde yeşil dağlardan süzülürken, muhteşem Kaş Arşipel'ini izleyerek kendilerini berrak suların kıyısına bırakabilirler.

Kaş'ın hemen yanbaşıında küçük ve sakin koylar, denize girmek için iyi seçenek sunar. Kayalık bir arazi üzerine kurulan Kaş merkezinde kumsal yok. Ama kayalıklar üzerinde oluşturulmuş, teraslardan denize girilebiliyor. Dalgalı havalarda bile su tertemiz. Ama mutlaka plaj arıyorsanız, yarımadanın batısındaki koya ya da Küçük ve Büyük Çakıl plajlarına gitmelisiniz. Kaş'ın 1.2 mil güneydoğusundaki Bayındır limanı da denize girmek için uygun. Plaj için Kaş-Kalkan arasındaki Kapıtaş plajı da tercih edilebilir. Plaj Kaş'tan 20 km uzaklıkta. Bunun yanında limandan taksi hizmeti veren teknelerle Kaş'a yaklaşık 20 dk. mesafede bulunan Limanağzı Koyu'nu unutmamak gerekir.

Hem denize girmek, hem de Kaş ve Kekova adası çevresindeki güzellikleri keşfetmek için tekne turlarına katılabilirsiniz. Limandan kalkan tekneler Bayındır limanına, Kaleköy (Simena),

Kekova adası (batık şehir), Tersane koyuna uğruyorlar. Yolda ya da Kaleköy'de yemek, Tersane ya da Kekova adasının batısındaki diğer koylarda yüzme molası veriliyor. Batık kent kalıntılarını seyretmek için deniz gözlüğü ve Kaleköy'de kaleye tırmanıp çevreyi seyretmek için uygun bir ayakkabı almayı unutmayın. Dilerseniz Kekova çevresindeki yat turunu iki ya da üç güne de çıkarabilirsiniz. O zaman konaklayacağınız yerler arasına Sıcak iskelesi (Aperlai antik kent kalıntıları), Üçağz iskelesi ve Theimiussa kenti, Aşırılı adası ve çevresindeki koylar, Demre'nin limanı sayılan Çayağzı (Andriake) da eklenecaktır. Birbirlerine çok yakın ama her biri kendine has güzellikleri olan bu yerler arasında yapılacak, doğa ve tarihle içiçe küçük bir mavi yolculuk, bütün yaşamınız boyunca unutulmayacak anılar işleyecektir belleğinize.

Yunanistan'a bağlı Meis adası, Çukurbağ yarımadasının adaya bakan kesiminden neredeyse bir taş atımlık mesafede. Bu kadar yakın olan iki nokta arasında ne yazık ki karşılıklı bir alışveriş yok. Sadece yabancı turistler gidip gelebiliyor. Eskiden Meis'le Kaş arasında yoğun alışveriş bulunurken, 6-7 Eylül olayları sonrasında bu alışveriş azalmış.

Kıbrıs olayları ve 12 Eylül sonrasında da tümüyle kesilmiş.

Yaz aylarında Kaş'ta gece hayatı çok canlı. Yaz sezonunda caddeler insanla doluyor, eğlence merkezleri, barlar gecenin geç saatlerine kadar ziyaretçilerle dolup taşıyor. Marina ve civarındaki barlar uzun ve sıcak yaz gecelerinin en popüler yerleri. Canlı müzik programları, konserler, dans gösterileri, animasyonlar özellikle Haziran-Eylül ayları arasında Kaş gecelerini hareketlendiren etkinlikler.

Kaş ulaşımı nedeniyle biraz sıkıntı yaratsa da; yaklaşırken göreceğiniz manzara size bütün yol yorgunluğunuzu unutturacaktır. Bölgeye gelmek için karayolunu tercih edenler, gerek Antalya, gerekse Muğla-Fethiye üzerinden sahil yolunu izleyerek Kaş'a ulaşabilirler. Alternatif olarak da sahil yolu yerine bol virajlı ve orman manzaralı Korkuteli-Elmalı-Kaş dağ yolu tercih edilebilir. Uçak yolculuğunu tercih edenler için; Dalaman Havalanı-Kaş arası 160 km., Antalya Havalanı-Kaş arası ise 210 km. Antalya-Dalaman'dan saat 20.00'e kadar Kaş otobüslerine binebilir ya da 24 saat boyunca araç kiralayabilirsiniz. 🚗